

לקט ידברי חיזוק' לתקופתנו - לזכוי הרבים

להראות ולגלות שלימוד התורה

בהתמדה ובעיון כ'חרבות ברזל'¹

ולהשכים מן עשרה ראשונים לבית הכנסת ולבית המדרש

היא ההגנה הטובה מן האויבים

יו"ל בס"ד ע"י מערכת "ומשחרי ימצאוני" במעלת עשרה הראשונים, הלל 31 עיה"ת אלעד, טל': 054-8452645, דוא"ל: Ci9335108@gmail.com
תמוז ה'תשע"ד, אב ה'תשע"ח, סיון ה'תשפ"א. וכעת יו"ל במהדורה מחודשת תשרי ה'תשפ"ד - לרפואת וישועת כל אחינו בני ישראל הנתונים בצרה ובשביה

גבורי תורה - ההוגין בה יומם ולילה ונושאים ונותנים במלחמתה, אינם רואים לא שבי ולא שמד, ואין שולטים בהם לא אדם ולא יון, וניצולין מחבלי משיח, הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בתוכם ומהם מתחלת הגאולה

ואף הקדוש ברוך הוא פרת ברית עם ישראל, שלא תשכח תורה שבעל פה מפיהם ומפי זרעם עד סוף כל הדורות, שנאמר (ישעיה נט, כא) "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיה לא ימוש וגו'". ולא כתיב ממך, אלא מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך. ולפיכך קבע הקדוש ברוך הוא שתי ישיבות לישראל, שיהיו הוגין בתורה יומם ולילה ומתקבצין שתי פעמים בשנה באדר ובאלול מכל המקומות ונושאים ונותנים במלחמתה של תורה עד שמעמידן דבר על ברי והלכה לאמתה ומביאין ראיה מן המקרא ומן המשנה ומן התלמוד, כדי שלא יפשלו ישראל בדברי תורה, שנאמר (תהלים קיט, קסה) "שלוש רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול". "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום" (שם כט, יא). ואותן שתי ישיבות, לא ראו שבי ולא שמד ולא שלל, והוציאו הקדוש ברוך הוא שתי עשרה שנה קדם חרבן ירושלים, בתורתן ובתלמודם, שפך כתיב (מלכים ב כד, יד) "והגלה את כל ירושלים ואת כל השרים ואת כל גבורי החיל עשרת אלפים גולה וכל החרש והמסגר ולא נשאר זולת דלת עם הארץ". וכי מה גבורה יש בבני אדם ההולכים בגולה? אלא אלו גבורי תורה, שפך נאמר בה (במדבר כא, יד) "על כן יאמר בספר מלחמת ה'". ומתוך, החרש והמסגר. חרש, שבשעה שאחד מהן מדבר, נעשו הכל כחרשין. מסגר, כיון שאחד מהן סוגר דברי טמאה וטהרה או אסור והתר, אין בעולם שיכול לפתח לטהר ולהתיר, לקים מה שנאמר (ישעיה כב, כב) "ונתתי מפתח בית דוד על שכמו ופתח ואין סגר וסגר ואין פתח".

"ואת אלי הארץ לקח" (יחזקאל יז, ג), אלו חורי יהודה ובנימין שעליהן נאמר (ירמיה כד, ה) "כזה אמר ה' גו' פתאנים הטבות האלה כן אפיר את גלות יהודה אשר שלחתי מן המקום הזה ארץ פשדים לטובה". וכתיב (דניאל ט, יד) "וישקד ה' על הרעה ויביאה עלינו פי צדיק ה' אל-הינו", וכי משום דצדיק וישקד ה' על הרעה ויבא את הרעה. אלא צדקה עשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שהקדים והגלה את גלות יכניה לגלות צדקיה, כדי שלא תשתכח מהן תורה שבעל פה, וישבו בתורתן בבבל מן אותה שעה עד היום, ולא שלט בהן לא אדם ולא יון ולא גזרו עליהם שמד.

ואף לימות המשיח אין רואין חבולו של משיח, שנאמר (זכריה ב, יא) "הוי ציון המקלט", מאדום ומינן ומגזרותיה. וכתיב (מכיה ד, ו) "חולי וגחי בת ציון פילגה כי עתה תצאי מקרנה ויכנת בשדה", ויכנת בתב. "בשדה", שאף על פי שאדם גולה בשדה, שכינתי לא זזה ממך. "ובאת עד בבל שם תנצלי שם יגאלך ה' מפף איבך" (שם). "שם", ללמדך שממש מתחלת הגאולה ומשם עולין לירושלים, שנאמר (עובדיה א, כא) "ועלו מושעים בהר ציון וגו'". אותה שעה, "והיתה לה' המלוכה" וכן יהי רצון. (מדרש תנחומא - פרשת נח סימן ג')

עסק התורה בעיון ובהתמדה מגן על ישראל מן האש של הגוים, אבל הפורש ח"ו מדברי תורה ומבטל חבירו אש אוכלתו

מובא בגמרא (בבא בתרא עט, א): אמר רב יהודה אמר רב, כל הפורש מדברי תורה אש אוכלתו, שנאמר (יחזקאל טו, ז) "ונתתי את פני בהם, מהאש יצאו והאש תאכלם". - וכתב המהרש"א שם בחדושי אגדות, שבמאמר זה מדובר בשניים שכל אחד פורש ומבטל את חבירו מדברי תורה דאש אוכלתו, על כן הביא על כך הכתוב "ונתתי פני בהם מהאש יצאו" המדבר גם כן בלשון רבים, כי כל זמן שעוסקים בתורה ומחדדין זה את זה בפלפול, מחממים זה את זה כאילו הם באש, כמו שכתוב באלישע [עייין תענית י, ב: אמר רבי אלעאי בר ברכיה שני תלמידי חכמים שמהלכים בדרך ואין ביניהן דברי תורה ראויין לשרף, שנאמר (מלכים ב, ב, יא) "ויהי המה הלכים הלך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם", טעמא דאיכא דיבור, הא ליכא דיבור ראויין לשרף, עכ"ל הגמרא. והיינו שממה שמצינו שכתוב "והנה רכב אש וסוסי אש" ולא ניזוק אלישע - על כרחך הטעם הוא, מפני שהיה מדבר בדברי תורה שהם גם גן אש, ואין אש מכבה אש (עיי"ש במהרש"א)]. - ועל כן היא להם כחומת אש דמגנא ומצלא, ואין אש אחר שולטת בהם, דאין אש אוכלת אש (כדמשמע ביומא כב, ב). ומשפירשו ויצאו מן חומת האש הזה, הרי אש אחר שהוא אש של הגוים שולטת בהם. וכן תרגם יונתן (על הפסוק הנ"ל ביחזקאל) על פתגמי אורייתא דיהבינן מגו אישתא עברו ועממי דתקיפין כאשא ישיציון, עכ"ל.

בעת הזאת עיקר ההגנה על ישראל מאויביהם הוא בלימוד תורה שבעל פה ובפלפולה - לכן נמשלה התורה לחרב שנון

א] הנצי"ב בפירושו 'הרחב דבר' על התורה פרשת בא (שמות יג, טז), כתב וז"ל: הנה נמשל כוח הגנה של תורה על ישראל לחרב, כדכתיב (תהלים מה, ד) "חגור חרבך על ירך וגו'", ואיתא בשבת דף ס' דפשטא דקרא בדברי תורה כתיב, וכן פירשו בב"ר פכ"א על הפסוק (תהלים קמט, ו) "וחרב פיפיות בידם". - ויש להבין הא דנמשל ביחוד לחרב ולא לכלי זיין אחר, כדי להעמידנו על כוח שני חלקי תורה שדיברנו. דכמו בחרב יש תיק וסייף, והתיק הוא התכשיט לגיבור ואפילו כשהסייף שבו אינו חד ונשחז כל כך, אבל כל זה אינו להועיל אלא בשעת השלום, והחרב אינו אלא לתכשיט ולהטיל אימה על אשר סביביו, ובזה האופן אינו צריך להרבות חילו לעזר לו, ואינו צריך גם כן לעזר כל המונו. משא"כ בשעת מלחמה אין בתיק תועלת כי אם לשמור את הסייף המושחז הרבה, וגם הכרח להרבות חיל לתפוס חרב וקשת, וגם להעיר את ההמון להתעסק בפרנסת תופשי מלחמה, ונמצאו כולם או רובם עסוקים במלחמה, אלו יוצאי מלחמה ואלו יושבים על הכלים, וגם המה אף על גב שאינם מזוינים כל כך, מכל מקום חגורים חרב קטן לשמירה כל שהוא ולאות מלחמה.

כך המה שני חלקי תורה שהיא חרב של ישראל: תורה שבכתב היא התיק המפואר, והמסתכל בשמותיו הרמוזים בדיוקי תורה שבכתב, הוא פרוש ומובדל משארי בני אדם, ועליו נאמר (דברים כח, י) "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך", אפילו לא הגיע לשון כוח תורה שבעל פה בהלכות. וכך היה כל זמן שבית הראשון היה קיים והיה שלום על ישראל וכוח היהדות, אז היו הכהנים הלויים שרי האומה בקיום כוח היהדות, אחר שניטל זה הכוח הנעלה מן הבכורים על פי חטא העגל, והיו הכהנים פרושים ומשוקעים בקדושה ובדעת אל-הים, כידוע מעלת כהנים גדולים בבית ראשון, ואחריו נמשכו שארי כהנים, ואז לא היה כוח תורה שבעל פה משונו כל כך, ועסק עבודת ה' לא התערב אפילו עם תלמידים רבים מכל שכן עם כל המון ישראל. - עד שהגיע שעת החרבן ומלחמה על כוח היהדות וקיום עין האומה, אז

¹ עייין בדברי הנצי"ב שהובאו להלן שהאריך בזה שהתורה נמשלה לחרב, מפני שפלפול של תורה היא חרבה של ישראל, להגן עליהם מאויביהם, עיי"ש.
² יז"ל הגמרא שם: יש אש דוחה אש, דגריאל. [דהיינו שגבריאאל המלאך שהוא שר של אש, ירד להציל את חנניה מישאל ועזריה, כשהשליכן בנבוכדנצר לכבשן האש, ובאישו דחה את אש הכבשן מבפנים וציננו, והקדיח את הכבשן מבחוץ לשרוף את זורקיהם].

נדרש לשרי ישראל המתחזקים על קיום האומה להשחית את הסייף היינו כוח תורה שבעל פה ופלפולה, וכוח תורה שבכתב בא לשמור את התלמוד המשונן, וההכרח להרבות תלמידים וזכות תלמוד תורה דרבים, עכ"ל³.

ב] ובפרשת בהר על הפסוק "וישבנתם על הארץ לבטח" (ויקרא כה, יח) הוסיף עוד הנצי"ב בפירושו 'העמק דבר', וז"ל: ופלפולה של תורה היא חרבם של ישראל והיא המוספת שמירת המדינה, וכל מה שמלחמה יותר מסוכנת יש לחזק יותר חרב, עכ"ל [עיי"ש].

עובדות והנהגות על גדולי רבותינו שהרבו בלימוד התורה ובהרבצתה לתלמידים, דוקא בזמן מלחמה

בשנות המלחמה העולמית הראשונה כשהרבה פליטים מזי רעב התגלגלו להומל במקום הישיבה, היה הסבא מנובהרדוק מקבל תלמידים חדשים ובכל יום התווספו ספסלים בבית המדרש. הוא היה מנטיח לצעירים שיגאלם מסכנת הגיוס לצבא הרוסי, התכסס היחידי היה אמירת תהלים ברבים בהשתפכות נפש רבה מאד. קרה גם שעשרה בחורים היו משתחררים ע"י פספורט אחד. גם בימי החיפושים והתנפלויות השוטרים על מעונות הבחורים בלילה היו מסתדרים כשאחד היה מוסר את הפספורט לחברו וחברו לחברו... והשוטרים היו יוצאים מרוצים והבחורים נחלצים מהצרה. כולם ראו בכך את יד ה' העוזרת ומסייעת לסבא מנובהרדוק להפיץ תורה בזמן חירום. דעתו הייתה שהפזור יגרום לדרדור ולירידה. למרות הסכנה, היה מתאמץ להחזיקם בחבורה אחת ובזמנה רוחנית נשגבה ומאד נעלה. הנסיון הוכיח שהוא צדק, כינוסם של הצדיקים הצעירים שלמדו לעמוד בנסיונות, נשא פרי הילולים. מחושלים ומחוסנים ברוח היראה הטהורה ואהבת ישראל, הם התפזרו אחר כך לכל ירכתי רוסיה לגדל ולהלהיב תלמידים ולייסד ישיבות קדושות ברוח ישראל סבא.

מסופר על הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל, באותו יום שהגרמנים התקרבו לעיר קלם, והרוסים עמדו לעכבם ליד העיר. פרצו קרבות בתוך העיר ממש, ופגזי התותחים נפלו בתוך העיר, והיה גם פצועים מאנשי העיר. במצב מסוכן כזה, עזבו רוב אנשי העיר את המקום. מי ברכב מי ברגל, מהם למרחקים מהם בסביבות הכפרים, עד יעבור זעם. רבי אליהו התחיל באותו יום להגיד את שיעורו לפני התלמידים כרגיל, וכשהקרבות התקרבו לתוך העיר, ריכו אותם בדברי עידוד ומוסר, בסיפור הגמרא (ברכות סא, א) על רבי עקיבא ופפוס, אם במקום חיותנו כך, במקום סכנה בחוץ על אחת כמה וכמה! ועודד את התלמידים שהמקום היותר בטוח, הוא על יד הגמרא. ובגבורה עילאית החזיק מעמד עם התלמידים, שרובם היו גרים מחוץ לקלם, ולא זו ממקומו עד עבור הקרבות.

**בזכות המשכימין לבית הכנסת ולבית המדרש מ'עשרה הראשונים'
מגן הקדוש ברוך הוא על ישראל מאומות העולם, ומקרב הגאולה
מתוך הספרים 'ומשחרי ימצאונני' - כל-בו במצות 'עשרה הראשונים' -**

בזכות מצוה זו הקב"ה נפרע לישראל מאומות העולם

"ותשר דבורה וגו'" (שופטים ה, א), מה נתנבאה דבורה לישראל, אלא כך אמרה דבורה לישראל, **במי הקב"ה נפרע להן לישראל מן העכו"ם, בבני אדם שמשכימין ומעריבין לבית הכנסת ולבית המדרש ועונין אמון, ומברכין את הקב"ה בכל יום תמיד, ובמי שהוא משכים ומעריב לבית הכנסת להשלים עשרה, עליהן הוא אומר (תהלים נה, יט) "פדה בשלום נפשי מקרב לי כי ברבים היו עמדי".** (תנא דבי אליהו רבה, פרק י')

בזכות המשכימין לביהכ"נ, אומות העולם מכבדין את ישראל ויראין מהם

עיר שיש בה גוים ויש בה עשרה בתים של ישראל, שמשכימין ומעריבין בבית הכנסת ובבית המדרש, אעפ"י שאומות העולם חונים נגד סביבותיהם, אפילו הכי הם מכבדין אותן ויראין מהן, שנאמר "על כן יכבדוך עם עז וגו'" (ישעיה כה, ג).

בזכותן נגאלין ישראל

ארבעה קנינים נקראו בעולם, תורה, שמים וארץ, וישראל ובית המקדש וכו', ואף בעשרה יראי שמים שמשכימין לבית הכנסת נקראו קנין, שנאמר (תהלים עד, ב) "זכור עדתך קנית קדם". ולא עוד אלא שבזכותן נגאלין ישראל, ומחזירי הקב"ה שכינתו לציון, שנאמר (שם) "הר ציון זה שכנת בוי"⁴.

בזכותה מלמד הקדוש ברוך הוא זכות על ישראל

בכל יום ויום מדת הדין מתגברת ועומדת לפני הקב"ה ואומרת לפניו, רבש"ע כתבת בתורתך "ולא תשבעו בשמי לשקר" (ויקרא יט, יב) וישראל משכימין לשווקים ונשבעים לשקר וכו', שמא יש לפניך משוא פנים. אבל הקב"ה מדבר טוב על ישראל ואומר אל מדת הדין, **ישראל משכימים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וכו', והאיך אתה אומר שיש לפני משוא פנים⁵.** (תנא דבי אליהו זוטא, פרק כ"ב) רבונו של עולם ראה נא בעונינו וריבה ריבנו, ויעלה עלבוננו לפניך מה שנעשה לנו בכל שעה ושעה וכו', **זכור כמה זקנים וזקנות שיש בהן בישראל שמשכימין ומעריבין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ומחמדין ומתאווין ומצפין לישועתך בכל יום תמיד.** (תנא דבי אליהו רבה, פרק י"ט)

לקט ידברי חיזוקי אלו, יו"ל בס"ד ע"י מערכת הספר היחודי

"ומשחרי ימצאונני"

ב' כרכים [כ-1200 עמודים]

אוצר ענק ונדיר - המקיף את כל עניני

עשרה הראשונים המשכימים לבית הכנסת

אשר י"ל בשלהי תשע"ו לאחר עמל רב של למעלה מ-10 שנים, ונרכש ונתקבל בס"ד בארץ ובעולם, ורבים נאותים לאורו

ולאחר ד' שנים שאזלו הספרים, יו"ל לבקשת רבים 'מהדורה שניה' בשלהי תמוז תשפ"ג בס"ד

לעילוי נשמת מו"ר רשכבה"ג מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצוק"ל, ובעל המשתתף יוסף הגר"י ליברמן זצוק"ל

ניתן להשיג את הספרים: באלעד: בבית המחבר שליט"א, הלל 31, טל': 054-8452645, דוא"ל: Ci9335108@gmail.com. **בבני ברק:** ברחוב סוקולוב 53, טל': 0527655437. **במודיעין עילית:** רבי עקיבא 26, טל': 052-7650576. **בבית שמש:** הרי ישראל גרוסמן 62, 054-8484645. **בירושלים:** ברמות ג' ובישיבת מיר, בטל' 052-7637434. **בנתיבות:** ברוש 19, טל': 050-4144128. **ברכסים:** הורדים 6, טל': 054-8542544. **בטבריה:** בשכונת פוריה, בטל' 052-712129

גבאי בתי כנסיות ובתי מדרשות: אשר יזמינו את הרב המחבר שליט"א למקומם, לעורר ולחזק את הציבור בשיעור מרתק במעלת עשרה הראשונים בהלכה ובאגדה בטל': 054-8452645 או בדוא"ל הנ"ל. יקבלו סט חינם לבית המדרש! -וכל המרבה כבוד השכינה אין ערך ותכלית לשכרו! (נוהר רע"מ קעה, ב)

³ ועוד הוסיף בזה הנצי"ב, וז"ל: וגם להעיר את המון ישראל להיות מקיימי התורה ע"י פרנסת תופשי תורה, ונמצא כולם או רובם עוסקים במלחמתה של תורה, אלו עמלי תורה משיבי מלחמתה שעה, ואלו יושבים על הכלים ומספיקים אותם, וגם כל איש אף על גב שאינו מזוין בתורה, חגור חרב של תפילין לשמירה כל שהוא ולאות על ידו, עכ"ל, ועיי"ש עוד.

⁴ נראה לי בס"ד טעם הדבר, דעל ידי שמשכימין לבית הכנסת מראים דכבוד בית הכנסת וכבוד השכינה חשוב בעיניהם, לכן בזכותן נגאלין ישראל ומחזירי הקב"ה שכינתו לציון.

⁵ נראה בבאור דברי חז"ל בזה, לפי מה שכתב בספר 'עין אליהו' על אגדות הש"ס (ברכות ח, א) להגאון רבי אליהו שיק זצ"ל, בבאור דברי הגמרא בברכות (שם) דאמר רבי יהושע בן לוי לבני "קדימו וחשיכו כי היכי דתוריקו חי". דהטעם דהמקדימים לבא לבית הכנסת זוכים לאריכות ימים אף בחו"ל, דמכיון שהם באים לפני זמן התפילה להיות מעשרה הראשונים, אי"כ הם עושים לפנים משורת הדין, ולכן מדה כנגד מדה הקדוש ברוך הוא נושא להם פנים, עכ"ל.